

De zaak van de twee Tommen: Hanks & Cruise

Twee Tommen beheersen momenteel de media in de VS. **Freak Staps**, onze man in New York, over Tom Cruise, die met zijn populariteit worstelt. In het kader: betrouwbare Tom Hanks

Als grote pestjongens me vroeger duidelijk maakten dat ik het kleinste jongetje van de klas was, verrees ik gewoonlijk naar Napoleon (1,69 m.), Prince (1,57 m.) en Tom Cruise. Nijs mis met klein zijn.

Napoleon verdween, na nadere bestudering, snel van mijn lijstje van 'grote mannen', Prince wist zichzelf als symbolisch onzichtbaar te maken en dus bleef alleen Tom Cruise over – twee luttele centimeters langer dan mijn eigen 1,68 meter.

„We hebben allemaal een Tom nodig”, zegt een van de hoofdpersonen in het toneelstuk *I was Tom Cruise* dat de afgelopen weken in New York overladen werd met applaus. „Iedereen is op zoek naar een eigen Tom.”

Om eerlijk te zijn: dat is steeds minder het geval. Ik groeide op en liet filmster Tom over aan zijn rollen van straatjagerpiloot, soldaat, vampier en barman. En nu heeft

‘Het publiek ziet Cruise nu eerder als verliezer’

ook ‘de publieke opinie’, zeker in de Verenigde Staten, het met hem gehad. Van het positief ingestelde, hardwerkende idool is de acteur het laatste jaar onderaan de voedschieten van de entertainmentindustrie terechtgekomen. Tom Cruise is als de lepralijder van wie we grizen, maar af van wie we desondanks ongen niet af kunnen houden.

Hij was een held, een betrouwbare vriend (zie kader over Tom Hanks). Maar „Het publiek ziet hem sinds kort als loer”, zegt Philip Marshall. „Maar denk niet dat Tom Cruise een speciaal geval is. Hij is gewoon het perfecte voorbeeld van onze veranderende omgang met beroemdheden.”

Marshall kan het weten. Hij is hoogleraar Communicatiekunde aan de gerenommeerde Northeastern University in het Amerikaanse Boston en schreef een boek over het onderwerp: *Celebrity and power: fame in contemporary culture*.

Eerst even hoe Cruise zich tot verschoppeling heeft gemaakt, daarna het waarom. Tot twee jaar geleden was Pat Kingsley jarenlang Cruise's vaste publiciteitszede. Zij schreef hem af, zette

hem zo nu en dan in de schijnwerpers. Kingsley is van de oude stempel – ze vertegenwoordigde ooit Doris Day en Frank Sinatra. Een van haar bekendste uitspraken laat meteen zien waar het verkeer ging tussen Cruise en haar: „Ik heb niets met ‘interessante verhalen’, zei ze volgens de gezeghebbende filmvoetbal. „Saai is goed. Nieuwe informatie is meestal controversieel. Dat hoeft niet van mij.”

ZUS DOET PUBLICITEIT

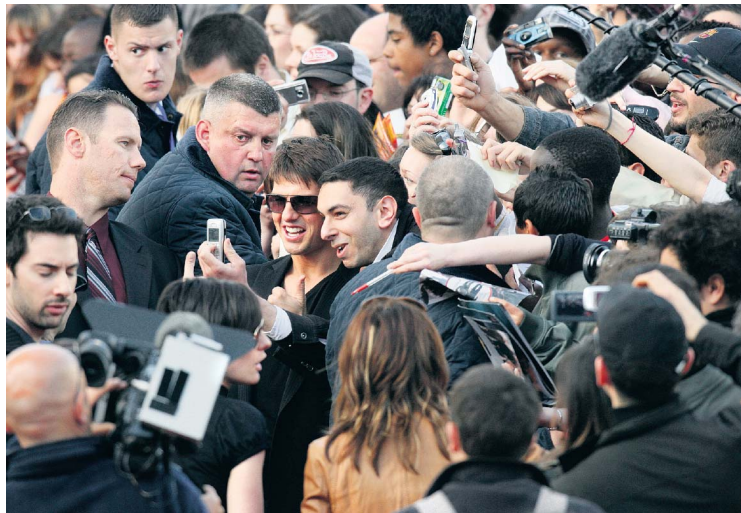
Cruise's zus Lee Anne De Vette (een fanatiek aanhangster van Scientology) werd zijn nieuwe publiciteitsdame en toen ging het mis. De acteur begon een lange lijst van genante opredens door bij Oprah Winfrey grijnzend als een idioot op de bank te springen om zijn liefde voor Katie Holmes te bewijzen. „Ik heb een relatie met”, herhaalde een verbaasde Oprah blijkens de poll in *Forbes* een zeer betrouwbare beroemdheid (zie kader).

Ook kreeg hij in het openbaar ruzie met actrice Brooke Shields die een boek heeft geschreven over haar postnatale depressie. Cruise's religieuze Scientology (bedacht door de science-fiction-auteur L. Ron Hubbard) heeft het niet op psychiatrie en dat de actrice antidepressiva had geslikt, was al helemaal een doornzonde. Shields reageerde daarop te zeggen dat ze liever geen advies aanneemt van „iemand die in ruimtevrees geloof”. En het publiek genoot.

„En dan er nog Katie Holmes, Cruise's vriendin. Acht weken na hun eerste avond uit vroeg hij haar ten huwelijk, op de Eiffeltoren in Parijs, een maand later was ze zwanger. Afgelopen april werd Suri geboren, maar ondersteunend beeldmateriaal bleef uit. „Waar is baby Suri?” kopten de kranten.

VRIJELAF

Roddel, achterklap en leedvermaak, oordelen sommigen. Maar dit is niet langer een discussie die zich afspeelt op de covers van roddelbladen uitgevochten wordt. „Het is een *midlife crisis*. Cruise is te oud voor wat hij aan het doen is, zowel persoonlijk als professioneel.” (*The Washington Post*). De acteur is grizelig. (*The Independent*). „De laatste speculatie gaat over de vraag of zijn baby überhaupt wel



OMSTUWD: Tom Cruise (met zonnebril) tussen fans en bewaking in Parijs, eerder dit jaar bij de première van *Mission Impossible III* Foto Corbis

bestaat.” (*The Economist*). „Meneer Cruise is in een vrije val terechtgekomen.” (*The New York Times*)

Niet alleen degelijke media maar ook zijn druk over Cruise's beeld. Ook in de kanalen is zijn ondergang een onderwerp geworden. Neem het toneelstuk *I was Tom Cruise*. Het von vorige maand van 215 andere producties het New Yorkse Fringe Festival door de thema's van Cruise's films te verwerpen met zijn sterrendom.

De Cruise in het stuk begrijpt niet wie hij is (zoals in zijn film *Vinylia sky*) en komt er gaandeweg achter slechts marionet te zijn van een onderneming die hem bespiedt en zijn privacy afneemt onwille van winst (*The Firm*).

TONEELSTUK

In het stuk blijkt geen enkele ster opgevassen te zijn tegen de eisen die de buitenwereld zonder ophouden stelt. De oplossing? Cruise weer krijgen gewone burgers met plastische chirurgie het hoofd van Cruise aangewend. Als de een het opgeeft, neemt een ander zijn plaats in. Welke wadgenas erachter zit? Scientology. „Er is al lang geen echte Tom meer ge-

weest”, zegt een afgevaardigde van de kerk bij wijze van geruststelling.

Maar het stelt helemaal niet gek. „Het beangstigt... Niet dat ik kritisch wilde zijn over zijn persoonlijke leven”, zegt Alexander Poe, auteur en regisseur van het stuk. „Ik wilde een beeld geven van de geschiedenis die iedereen onder een vergrootglas eigen is.” Poe heeft Cruise geen uitnodiging voor het stuk gestuurd. Hij was bang voor een rechtszaak en ook al zou dat publiciteit opleveren – Poe wilde aandacht voor het stuk, niet voor een eventuele reactie van Cruise. Bovendien mag hij die acceptatie eigenlijk wel, hij ontmoette hem op de set van *War of the Worlds*. Poe was een van de assistenten van regisseur Steven Spielberg. „Cruise was gewoon een professioneel ingestelde kerel.” Niets mis mee, bedoelt hij dus maar.

„We moeten allemaal rekening afleggen”, laat Poe een van zijn acteurs zeggen. Ook voor filmstudio's geldt die fiscale verantwoordelijkheid steeds meer. Volgens topman Steven Redstone van mediaconglomerat Viacom (geciteerd in *The Wall Street*

Journal) kostte Cruise's „onacceptabele gedrag” de recente film *Mission: Impossible III* miljoenen bezoekers en 120 miljoen euro. Filmstudio Paramount, onderdeel van Viacom, en Cruise kwamen plots niet meer uit de salarisonderhandelingen. De samenwerking was ten einde.

„Hoezeer we hem ook mogen”, zei filmbestuurder Redstone over Cruise, een contract zit er niet meer in. Maar Redstone is niet eerlijk. We mogen Cruise juist niet meer. Zijn innemendheid is verdwenen – cijfermatig te onderbouwen. Tom Hanks, de vleesgeworden onkreukbare aardigheid, voert al jaren Hollywood's populariteitspoll aan. Tom Cruise staat sinds 2004 niet eens meer in de top tien. Volgens ander onderzoek is sinds 2000 zijn aanhang onder mannen met 40 procent afgenomen, onder vrouwen met 45 procent.

ZELFSTER ZIJN

Waar gaat het dan precies mis tussen ster en publiek? Hoogleraar Marshall wijst met een beschuldigende vinger naar het veranderende medialandschap en het sterren-

dom. Eerder stonden filmsterren ergens voor, vertegenwoordigden ze het publiek. Er was iets om naar op te kijken. Acteerantelen, een bevoorrecht leven, geld.

Maar de vermaakindustrie is minder hiërarchisch geworden, verdelingen. De samenwerking was slechter bezocht, reality-tv met 'gewone mensen' wordt beter bekeken en niets blijkt zo onderhoudend als eigen filmpjes bekijken op een website als YouTube of elkaars foto's op MySpace, Flickr of Hyves. Sterren verbeelden geen ideaalbestaan meer. Wij zijn zelf sterren die elkaar iets vertellen.

En nu? Nu probeert Cruise het tijt te keren. Hij biedt Brooke Shields (een kind verder inmiddels) deze weken excuses aan, laat tijdschrift *Vanity Fair* langskomen om foto's van zijn te maken – het thema: een echt gezinnetje – en stopt aan de kant van de weg nadat hij een ongeluk ziet gebeuren om met de slachtoffers te wachten op de politie. Ondanks dat: Tom Cruise's geloofwaardigheid en betrouwbare imago zijn verdwenen. En zo langzamerhand maakt niemand in het publiek zich daar nog echt druk om.